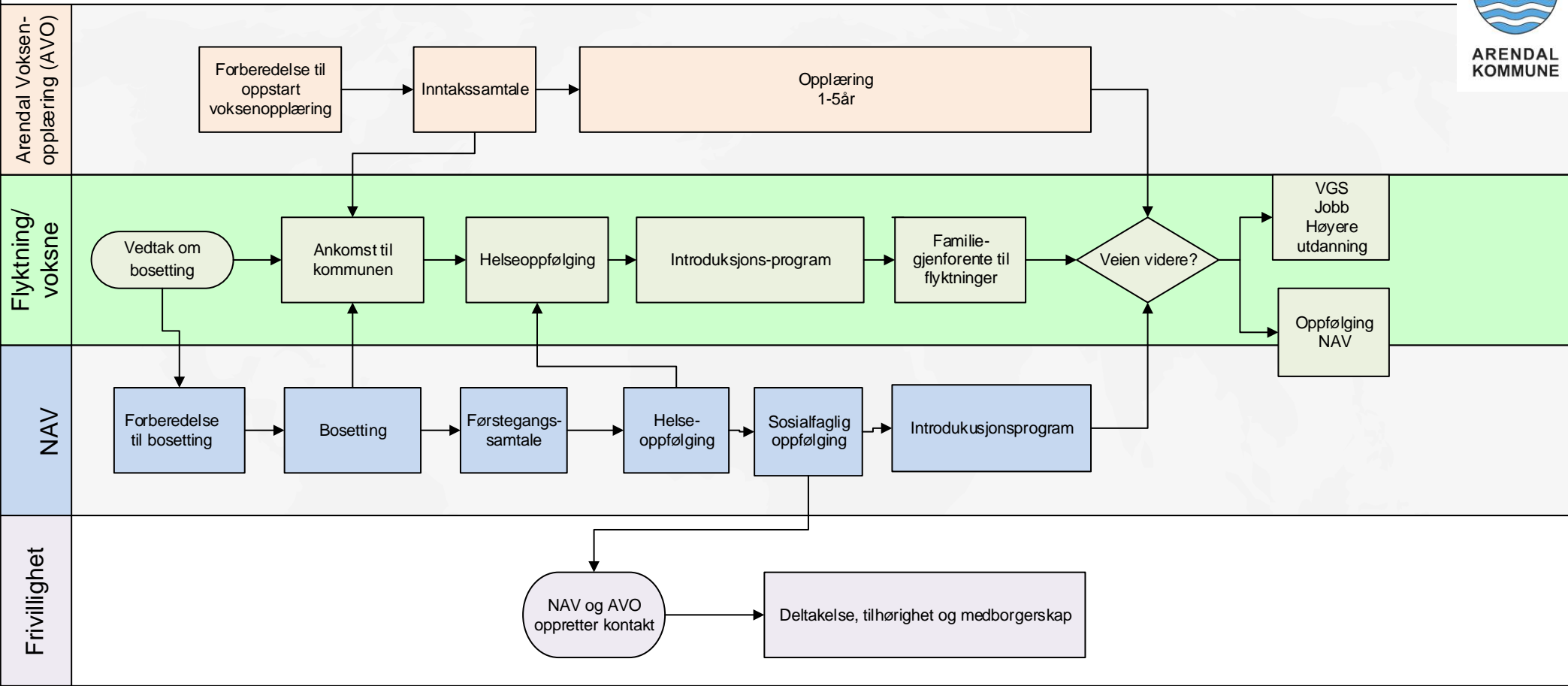

Innbyggerreisen for flyktninger de første 5 år etter bosetting i Arendal kommune

VEDTAK OM BOSETTING

Slik bosettes de forskjellige gruppene:

Hvert år anmoder IMDi kommunen om å bosette et visst antall flyktninger. Det er Bystyret som vedtar hvor mange flyktninger kommunen kan bosette. Vedtaket sier hvor mange flyktninger kommunen kan ta imot - ikke hvem de er, nasjonalitet eller familiesituasjon.

- **Overføringsflyktning fra leirer i utlandet**

Omtales ofte som [kvoteflyktninger](#) eller [FN-flyktninger](#), og bosettes direkte i kommunen ved ankomst til Norge

- **Familier og enslige voksne fra mottak i Norge**

Bor på asylmottak mens de venter på at UDI skal behandle søknaden deres, og deretter på at IMDi skal finne en kommune å bo i.

- **Familiegjenforente til flyktninger**

Mange flyktninger som kommer til Norge, har familie i utlandet som kan få opphold med familieinnvandring som grunnlag. De blir som regel ikke bosatt av IMDi og telles ikke med i det antall IMDi anmoder kommunen om å ta i mot, men kommer i tillegg.

Økonomi og tilskudd

Kommunen får integreringstilskudd i fem år som skal gi en rimelig dekning av kommunens gjennomsnittlige merutgifter til bosetting og integrering av flyktninger i bosettingsåret og de neste fire årene.

For flyktninger med nedsatt funksjonsevne kan kommunen søke ekstra tilskudd. Tilskuddet gjelder ikke familiegjenforente til flyktninger som bosettes direkte i kommunen

Les mer om
bosetting av
flyktninger og
asylsøker på
[hjemmesiden](#)
til IMDi

Tilbake til
oversikt

FORBEREDELSE TIL BOSETTING – NAV's ansvar

- NAV forholder seg til bystyrevedtaket som sier hvor mange flyktninger kommunen skal ta imot i inneværende år
- NAV planlegger detaljert hvor mange flyktninger kommunen kan ta i mot pr. mnd. i inneværende år.
- NAV får lister fra IMDi med flyktninger som er utsøkt til kommunen og starter arbeidet med å finne egnet bolig; enebolig, leilighet eller bofelleskap.
- NAV har god oversikt over antall boliger i porteføljen vår.
- Ved mangel av tilstrekkelige boliger samarbeider NAV med Arendal Eiendom KF.
- NAV benytter det private utleiemarkedet og har et godt renommé som leietaker.

ARENDALEIENDOM KF

Arendal Eiendom KF har ansvar for å annonsere etter boliger, befare og sjekke at boligen er godkjent for utleie og leie inn ut fra behov.

KF'et har ansvar for at det utarbeides kontrakt mellom utleier og NAV.

Innleide boliger gjennomgår en årlig befaring og etter behov.

FORBEREDELSE TIL OPPSTART - VOKSENOPPLÆRINGEN - AVO's ANSVAR

- AVO mottar ankomstmelding fra NAV
- Deltaker settes på venteliste
- Planlegger oppstart av opplæring (1-3 mnd)
- Sender innkalling til bosettingsteamet om tidspunkt for inntakssamtale
- Bestiller tolk om nødvendig
- Bosettingsteamet følger vedkommende til inntakssamtalen

Tilbake til
oversikt

BOSETTING AV FLYKTNINGER

Ansvar: NAV Bosettingsteam

- NAV får melding om flyktingenes ankomst og finner egnet bolig.
- Ankomstmelding sendes til samarbeidspartnere som helsenettverket, politiet, Arendal voksenopplæring, pedagogisk nettverket, stab oppvekst, helseansvarlig fysioterapeut i NAV, IMDi og UDI.
- Koordinering og bestilling av helsetjenester; Lege og helsestasjon, avtale om mantoux og MRSA.
- Bolig gjennomgås og settes i stand med hvitevarer, kjøkkenutstyr, møbler m.m., senger og sengetøy, klær og mat.
- Førstegangsvedtak for å sikre økonomisk stønad til boutgifter og livsopphold fram til oppstart Introduksjonsprogrammet og intrønn.
- Etableringsvedtak for å sette boligen i stand med nødvendig utstyr.
- Kontakt med barnehage og mottaksskole i forkant for å sikre plass i nærhet til bolig.
- Sikre gode muligheter for transport for barna og de voksne (nær kollektivaksen).

ANKOMST TIL KOMMUNEN – Velkommen til Arendal!

Bosettingsteamet i NAV har ansvar for å ta i mot personer/familiene på buss, flyplass, tog. Noen blir kjørt fra mottak direkte til bolig.

- Du får litt klær avhengig av årstiden, samt mat og drikke.
- Du får en kort gjennomgang av boligen, strøm, lufting, mat m.m.
- Vi avtaler møte på NAV neste dag med tolk. Tema for møtet er:
 - økonomisk støtte til boutgifter og livsopphold
 - søke om bostøtte og andre familieytelser som barnetrygd, stønad som enslig forsørger, etterlattepensjon, m.m.
 - plikter og rettigheter knyttet til mottaker av bistand fra det offentlige.
 - informasjon om oppstart Introduksjonsprogrammet, barnehage og skole/SFO for barna.
 - timeavtale med lege, helsestasjon og sykehus.
 - avtale om besøk hos politi, helsestasjon, post og skatt.
 - bistand til innkjøp av annet nødvendig utstyr til huset, familien og barna etter behov og ønsker.

Førstegangssamtalen på NAV

Ansvar: NAV Bosettingsteam

- Bestille tolk til førstegangssamtalen, gjennomføres alltid med tilstedeværende tolk.
- Samtale dagen etter ankomst for gjennomgang av vedtak om økonomisk stønad til boutgifter og livsopphold, etableringsvedtak.
Sørge for at det blir søkt om bostøtte, andre familieytelser som barnetrygd, stønad som enslig forsørger, etterlattepensjon, m.m.
Plikter og rettigheter knyttet til mottaker av bistand fra det offentlige.
Informasjon om oppstart Introduksjonsprogrammet, barnehage og skole/SFO for barna.
- Gjøre timeavtale med lege, helsestasjon og sykehus.
- Avtale om besøk hos politi, helsestasjon, post og skatt.
- Bistand til innkjøp av annet nødvendig utstyr til huset, familien og barna etter deres behov og ønsker.

Etter samtalen:

Ankomstmelding sendes voksenopplæringen
NAV fatter vedtak om introduksjonsprogram
Ankomstmelding sendes voksenopplæringen

Forbereder kartleggingsamtale og planlegger oppstart

Faktaramme

Digitalisering av offentlige tjenester skaper utfordringer for integreringsarbeidet:

Alle offentlige stønader forutsetter at innbygger har personnummer og MinID. Flyktninger oppfyller ikke kriteriene for å få MinID, og for mange tar det tid å skaffe dette.

Detter fører blant annet til at det tar uforholdsmessig lang tid å få ytelser etter folketrygdloven. Flyktninger kan heller ikke starte på Introduksjonsprogrammet før personnummer er på plass, og det er heller ikke mulig å opprette bankkonto

Tilbake til
oversikt

INNTAKSSAMTALEN Voksenopplæring

- Gjennomføres av inntaksansvarlig ved AVO
- Utfylling av søknadsskjema for norskopplæring (inkluderer personalia, utdanning, tidligere opplæring, yrkeserfaring og andre interesser/ opplysninger av verdi/helseutfordringer av betydning for opplæringen)
- Merkantilte ansatte forbereder vedtak om 550 t norsk og 50 t samfunnskunnskap på bakgrunn av søknad, og leder fatter vedtaket. [Link til regelverk](#)
- Nivåtest i norsk for personer som har noen norskkunnskaper/timer fra før.
- Inntaksansvarlig sender sms til vedkommende etter inntak med opplysninger om klasse/rom/nivå/tidspunkt
- Ansvarlig lærer gir deltakeren utfyllende informasjon om bøker, timeplan osv.

Tilbake til
oversikt

HELSEOPPFØLGING

Ansvar: NAV Bosettingsteam og helseansvarlig

- Alle nyankomne, både overføringsflyktninger og flyktninger fra mottak skal ha samtale med helseansvarlig i bosettingsteamet for så tidlig som mulig avdekke og koordinere eventuelle riktige tjenester til den enkelte.
- NAV er veivisere til kommunens helsetjenester, og kan bistå med å følge til avtaler etter behov.
- NAV samarbeider med voksenopplæringen, barnehagene og skolene og andre i kommunen der det oppdages at voksne og/eller barn har alvorlig og kjente helse- og/eller atferdsutfordringer. Helseansvarlig i NAV innhenter dokumentasjon fra lege, behandlere, PPT, skole og AVO for å kunne søke IMDi om tilskudd for særskilt tilrettelegginger i hjemmet og/eller i undervisningen.

Dette er et kontinuerlig arbeid og pågår gjennom hele 5-års perioden, så lenge det er behov, slik at den enkelte skal kunne bo godt og få gjennomført undervisning med mål om mestring, utdanning, arbeid, selvforsørgelse, integrering og inkludering.

Faktaramme

I saker hvor det er en språkbarriere, er bruk av tolk nødvendig for at helsepersonell skal kunne informere, veilede og lytte til bruker/pasient.

Andelen med psykiske helseplager er større blant innvandrere og flyktninger, mye er normalreaksjoner på krevende livsutfordringer. Ulike kulturer har ulik forståelse av psykisk helse, noe som kan påvirke viljen til å motta helsehjelp

Tilbake til
oversikt

SOSIALFAGLIG OPPFØLGING

Ansvar: NAV Bosettingsteam

- Følger opp familier i hjemmet ved behov. Særskilt oppfølging i familier med store helse/- og atferdsutfordringer.
- Miljøvaktmester foretar befaring av bolig og rapporterer på boligens tilstand og beboernes funksjon i hjemmet. Tiltak til forbedringer vurderes ved behov.
- Alle nyankomne flyktninger inviteres til gruppeinformasjon snarest etter ankomst. Det meste av informasjonen blir vist visuelt gjennom bilder. Det er alltid tilstedeværende tolk på disse gruppeinformasjonene;
 - Velkommen til Arendal kommune.
 - Hvem er vi og hva kan vi hjelpe med?
 - Hvordan er det å bo i Norge og i norske hus? (Strøm, lys og varme, ventilasjon og lufting, renhold og søppelsortering o.l.)
 - Informasjon og kart over de viktigste tjenestetilbudene i kommunen som legevakt, sykehus, politi, post, rådhuset o.a.
- Barnefamilier får særskilt informasjon om:
 - viktigheten av at barn tilbringer tid i barnehage og SFO. Kostnader til dette blir dekket av Flyktningtjenesten
 - viktigheten av at barn og unge deltar på de samme arenaene som andre barn, for eksempel. bursdager, arrangementer
 - ulike fritidsaktiviteter for barn og unge og hvor viktig arena dette er for å få venner og bli inkludert i fellesskap. Alle barn får dekket kontingent og utstyr til en fritidsaktivitet, samt en tur med fritidsaktiviteten, eks. cup, turnering
- Samtaler med enkelte og familiene etter behov.
- Bistår med transport til lege, tannlege, sykehus, skole og innkjøp.
- Oppretter kontakt med frivilligheten (Røde kors, Kirkens bymisjon, Home start m.fl.)

Dette er et kontinuerlig arbeid og pågår gjennom hele 5 års perioden ut fra den enkelte og familiers behov.

Tilbake til
oversikt

Helseoppfølging

Helsesjekk ved ankomst

Hisøy legesenter har helseundersøkelse for bosatte. Hepatitt B-vaksine gis kun til dem som bosettes gjennom IMDi. Syn sjekkes på første legeundersøkelse ved bosetting. NAV får kostnadsoverslag fra optiker og behandler søknad om synshjelpemidler

Retts til fastlege. Alle som bosettes får tilbud om fastlege. Det kan ta opptil 2 måneder å få fastlege

Oppfølging av gravide og barn 0-6 år

Helsestasjon og jordmor opplever stor pågang fra innvandrerfamilier og følger opp mødre med barn 0-6 år, informerer om kosthold, prevensjon, foretar syn og hørselstest og vaksiner.

Vi har erfaring med at muntlig informasjon er det som fungerer best, og vi benytter tolk i alle samtaler.

Tannhelsetjenester

Alle barn kalles inn til 4-års kontroll

Bosatte flyktninger har ikke lenger tannhelsetjenester som en del av vedtaket, og dette søkes om etter behov. Det er overtannlege på sykehuset som behandler søknad

Seksuell helse

Enslige mindreårige får egen undervisning, og temaet diskuteres på husmøter.

Forebygging og helsehjelp ved kjønnslemlestelse

Vi har et kontinuerlig fokus på temaet kjønnslemlestelse, og hvert skoleår sjekker helsesøster om vi har jenter på 1. 5. og 10. trinn med opprinnelsesland med høy forekomst av kjønnslemlestelse. Vi sjekker ut om temaet er tatt opp med foresatte, og hvilken dokumentasjon vi har i barnets journal. Vi kaller familien inn til samtale og informasjon om temaet.

Temaet skal også rutinemessig tas opp ved 6 mnd. konsultasjonen ved helsestasjonen.

Kosthold

Helsestasjonen følger opp barnefamilier med barn 0-6 år

NAV planlegger å tilby kokkekurs som en del av introduksjonsprogrammet. Vil engasjere frivillige, gjerne eldre kvinner fra de ulike landene, slik at unge menn kan lære å lage mat fra eget hjemland med råvarer de finner i norske butikker.

Også store familier trenger veiledning om mat og økonomi. NAV har ansatt vernepleier som skal følge opp dette.

Nedsatt funksjonsevne, rus eller adferdsvansker

Ved bosetting av flyktninger med nedsatt fysisk og/eller psykisk funksjonsevne, samt personer med voldelig atferd og rusproblemer eller alvorlige atferdsproblemer kan kommunen søke ekstra tilskudd fra IMDi. Randi Bergstad i NAV har ansvar for å søke FUNK-midler på vegne av Arendal kommune

Innovasjon/ samarbeid

Familievernkontoret i Aust-Agder tilbyr i samarbeid med Arendal voksenopplæring utekontor på skolen. Responsen på pilotprosjektet har vært svært god

Helsesøster har drop-in på Arendal voksenopplæring en dag i uka

Barnevernet underviser ukentlig i ulike klasser på Arendal Voksenopplæring

Helsetilsynets
veileder om
helsetilbud til
flyktninger og
asylsøkere

Tilbake til
oversikt

OPPLÆRING ½ -5 år

- Oppstart Introduksjonsprogram senest 3 måneder etter ankomst til kommunen
- Introduksjonsprogrammet varer i 2 år, kan forlenges ytterligere inntil 3 år.
- Programmet er et fulltidsprogram; 37,5 timer pr. uke, 5 uker ferie.
- Deltager plasseres i klasse/nivå (spor 1, spor 2/3, grunnskoleforberedende eller grunnskolen) på bakgrunn av kartlegging.
- Deltagersamtale gjennomføres to ganger pr år og det utarbeides individuell plan hvor utdanningsløp og mål for deltageren skisseres

Her kan du lese hvem som har rett og plikt til å delta på Introduksjonsprogrammet

Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

Tilbake til
oversikt

INTRODUKSJONSPROGRAMMET

Ansvar: NAV Intro (programrådgivere)

NAV har ansvar for introduksjonsprogrammet og Voksenopplæringen har ansvaret for det pedagogiske opplegget og undervisning i norsk og samfunnsfag, samt språkpraksis. Det samarbeides tett om denne elevgruppen.

Varigheten av opplæringen varierer på bakgrunn av deltagerens individuelle plan. Deltageren kan få opptil 3000 behovsprøvde timer.

NAV har ansvar for:

- Oppstart intro 3 måneder etter ankomst.
- Vedtak introduksjonsprogrammet og introlønn.
- Gruppeinformasjon om arbeidslivets regler, plikter og rettigheter, økonomi og budsjett, nettverksbygging, arbeid og utdanningsrettet fokus.
- Kartleggingssamtaler og introsamtaler.
- Registrering av timeplaner, meldinger til lønningskontoret.
- Registrering av deltakers handlingsplan.
- Vedtak permisjoner.
- Familieveiledning (ICDP).
- Deltakelse i prosjekter.
- Samarbeid med frivilligheten.
- Ferieprogram (høst, vinter og sommer).
- Samarbeidsmøter.
- Skape engasjement og drive motivasjonsarbeid.
- Avslutningssamtale og deltakerbevis.

Tilbake til
oversikt

UT AV INTRO -> OUTRO

Ansvar: NAV Outro

Outro er for de flyktingene som ikke har lyktes å komme i arbeid eller utdanning etter endt intro. Parallelt jobbes det med helseoppfølging, biveiledning og annen sosialfaglig oppfølging

NAV har ansvaret for oppfølgingen av de som er i outro.

- Metode; Standard arbeidsrettet brukeroppfølging.
- Kartlegging og behovsvurdering.
- Arbeidsevnevurdering
- Tiltak og aktiviteter i NAV; AMO, arbeidstrening, lønnstilskudd, mentor, kvalifiseringsprogrammet m.m.
- Oppfølging i tiltak.
- Samarbeid med arbeidsgivere.
- Arbeid og/eller utdanning

FAMILIEGJENFORENTE TIL FLYKTNINGER

Ansvar: NAV Bosettingsteam

Mange flyktninger som kommer til Norge har familie i utlandet som kan få opphold med familieinnvandring som grunnlag. Det er UDI som fatter vedtak, og i de aller fleste tilfeller kommer de som har fått familieinnvandringstillatelse direkte til kommunen hvor familien deres allerede bor.

Familiegjenforente til flyktninger er omfattet av introduksjonsloven med rett og/eller plikt til norskopplæring og introduksjonsprogram.

Familiegjenforente flyktninger kommer i tillegg til antallet flyktninger som kommunen har vedtatt å bosette.

Les mer om
familieinnvandring
på [IMDi.no](https://www.imdi.no)

Tilbake til
oversikt

FRIVILLIGHET

NAV og AVO oppretter kontakt med frivilligheten

VOKSNE

Kilden:

- Kulturaktiviteter

Røde Kors:

- Flyktningguide
- Internasjonal mannsgruppe
- Losen
- Kvinnegruppe
- Leksehjelp

KIA:

- Norsk treningskafé
- Strikkekafé
- Kor
- Aqua-club
- Fiskeglede
- Turer

Arendal Bibliotek

- Lesegruppe
- Dialogkafé

Refugees Welcome

- Leksehjelp

Frivilligsentralen

- Bakerovn på hjul

BARN OG FORELDRE

Kirkens Bymisjon

- Åpen barnehage
man – ons – fre

Røde Kors

- Ferie for alle
- Losen

Frelsesarmeen

- Sammen (tirsdag)
- Famlieverkstedet
- Homestart – familiekontakten

UNGE VOKSNE

Fortet SMS

Røde Kors

Flerkulturell kafé

Refugees Welcome

Diverse aktiviteter

Lag og foreninger med tilbud til barn og unge

Tilbake til
oversikt

OPPLÆRING

Arendal voksenopplæring har ansvaret for det pedagogiske opplegget og undervisning i norsk og samfunnsfag og språkpraksis.

Elevene plasseres i klasse/nivå (spor 1, spor 2/3, grunnskoleforberedende eller grunnskolen) på bakgrunn av kartlegging.

Arendal kommune ved Arendal voksenopplæring (AVO) har fått innvilget søknad om å bli med i det treårige forsøket med modulstrukturerte læreplaner. Det er flere aspekter som gjør dette spesielt interessant: Nye tilpassede læreplaner der voksne deltakere er primærmålgruppe, et eget norskfag for minoritetsspråklige og modulorganiseringa er alle elementer som vil komme deltakere til gode. Sam Eyde VGS er samarbeidspartnere i prosjektet.

I Statsbudsjettet 2016 Tildelingsbrev tillegg 04/2016 – Modulstrukturert forberedende voksenopplæring, ga Kunnskapsdepartementet Vox/ Kompetanse Norge i oppdrag å sette i gang forsøk med modulstrukturert opplæring for voksne på nivået under videregående opplæring.

Formålet med modulbasert forberedende voksenopplæring, er raskere overgang til arbeid eller videregående opplæring. Et viktig tiltak i denne forbindelse er utvikling av nye modulstrukturerte forsøkslæreplaner som ivaretar den voksnes behov, både for å komme videre i opplæringen og for å ivareta opplevde behov i arbeids- og hverdagsliv. De avsluttende prøvene vil kvalifisere til VGS og være tilpasset de nye læreplanene.

Tilbake til
oversikt

Deltakelse, tilhørighet og medborgerskap

Vi mener at det å delta i kultur og fritidsaktiviteter gir oss mennesker glede og mening i tilværelsen. Derfor er vi opptatt av å koble flyktninger og innvandrere til allerede eksisterende fritidsaktiviteter

I 2017 fikk Arendal Bibliotek støtte fra Nasjonalbiblioteket til prosjektet Demokratikafé hvor innvandrere inviteres til diskusjonskafé å diskutere temaer som ytringsfrihet, demokrati, likestilling og lokalpolitikk

Arendal voksenopplæring har ved flere anledninger gjennomført Folk møter Folk- arrangement hvor en nordmann og en flyktning kobles, snakke sammen to og to og så i plenum. Prosjektet er støttet av IMDi

Tilbake til
oversikt